Nr. 35.

Warszawa

20 sierpnia / 1 września 1866 r.

Wychodzi w każdą sobotę.

Redakcja przy ulicy Nowy-Świat 14.

MERKURY

dodatek tygodniowy do Ekonomisty.

TYDZIEŃ FINANSOWY.

Wielkie fakta w środkowéj Europie, dokonywające się z nadzwyczajną szybkością, stawią targi finansowe w trudném położeniu, a nawet w sprzeczności: z jednéj strony, spekulacja, odurzona gwałtownością wypadków, zniechęcona niespodziankami, wszelką rachubę wyłączającemi, straciła siłę żywotną; z drugiéj strony, w ubiegłym okresie zamętu powszechnego, rezerwa była rzeczą naturalną. Nagromadziły się więc oszczędności, — jak to się widocznie okazuje, w bilansie banku francuskiego, z niesłychanego wzrostu funduszu metalicznego (730,⁸/m. fran.) i rachunków bieżących.

Spekulacja zniechęcona, bezczynna; zasoby nagromadzone, również bezczynne, — oto jest położenie we Francji, w Niemczech, a nawet w Anglji. Ruch nastąpić może tylko z powrotem zaufania. Zaufanie — ten owoc pokoju, towarzysz szczerego postępu, nagroda uczciwości i działalności dodatniéj — zaufanie jest kluczem do rozwiązania wielu trudnych zagadek życia spółecznego: kredyt w stosunku do pracy narodowéj i wyrobnictwa, harmonijny rozwój przemysłu w ogóle, wreszcie waluta, do téj należą kategorji.

Times zastanawiając się nad uciskiem w jakim od 3-ch miesięcy zostawał przemysł angielski z powodu niezmiernéj wysokości skupu bankowego (10%) twierdzi, że w tym czasie praca narodowa była sparaliżowana, handel i przemysł w połowie ustały. Główną przyczynę przesilenia widzi w nadużyciu naprzód kredytu i spekulacji, a stąd w nieproporcjonalném do zasobów rozszerzeniu zwłaszcza handlu zewnętrznego, a następnie w nieuniknionéj reakcji, zachwianiu zaufania, a tém samém ścieśnieniu kredytu. Szczególnie po upadku domu *Overend* i Sp. i innych, wierzyciele Anglji zwłaszcza francuscy, ulegli gwałtownéj trwodze i przyśpieszyli realizację zobowiązań. Tém tłumaczy Times odpływ z Anglji do Francji znacznéj masy zasobu metalicznego..

Pomimo twierdzenie p. Lireux w *Semaine Financière*, że kursa zeszłotygodniowe były już pokojowe, że należy spodziewać się i życzyć nawet zniżenia dla przyciągnięcia kapitałów, — widzimy znaczną podwyżkę: renta francuska (3%) skoczyła z 69 na $69,^{60}$; włoska z $53,^{30}$ na $56,^{50}$; konsole ang. z 88¾ na 89½.

W Izbach parlamentu pruskiego przejdą niewątpliwie projekta: zniesienia prawa o lichwie i powiększenia kapitału zakładowego banku.

W kursach giełdy warszawskiéj nieznaczące zaszły zmiany: listy zastawne zniżyły się o ½% (85—83); listy likwidacyjne — o 1⅙, pomimo tak bliskie losowanie. Koleje żelazne także trochę spadły, tylko terespolska zyskała 1% (91). W wexlach zagranicznych małe zaszły różnice, wyjąwszy na Wiedeń, które dużo spadły bo o 6⅓ %.

na Berlin	2 m.	$130,^{2}$	doraźnie	$131,^{2}$
„ Paryż	2 m.	$130,^{6}$	„	$131,^{3}$
„ Londyn ...	3 m.	$130,^{2}$	„	$132,^{5}$
„ Wiedeń ...	2 m.	$99,^{8}$	„	$100,^{6}$

KURSA GIEŁDY,

w tygodniu 24—30 sierpnia.

	Stopa %	PARI	Piątek 24 sierp.	Sobota 25	Poniedz. 26	Wtorek 28	Środa 29	Czwar. 30	Stosunek ost. do pari na 100.
			CENA RZECZYWISTA W TYGODNIU — Ruble						
1. Papiery publiczne.									
a) Rządowe.									
Polskie. Obligi Skarbowe (r. 100. 250. 500).	4	100	.	.	.	.	.	83,50	$83\frac{1}{2}$
Polskie. Bilety Skarbu Kr. Pol.	$4\frac{3}{25}$	100	.	.	.	.	.	.	.
Polskie. Obligacje cząstk. (zł. 500) z kup.	4	75	102,50	.	.	.	.	.	$135\frac{1}{3}$
Polskie. Cert. ban. na obl. cz. *A* (z.300) z kup.	5	45	51,25	.	.	.	.	.	$113\frac{5}{6}$
Polskie. „ „ „ *B* (z. 200)	0	30	27	.	.	.	.	.	90
	5	30	34	.	.	.	.	.	$113\frac{1}{3}$
Polskie. Dow. Kom. Cen. Lik. (różne sumy).	0	100	45	.	.	.	.	.	45
Polskie. Listy likwid. (r. 100. 250. 500. 1000)	4	100	66,67	66,50	66,33	.	66	65,50	$65\frac{1}{2}$
kupon	.	.	.	.	.	.	.	1	.
Ruskie. 5-ta pożyczka (500)	5	100	*84	.	.	.	.	.	*84
Ruskie. 6-ta pożyczka	5	100	.	.	.	.	.	.	.
Ruskie. Pożyczka premjowa z 1864 r.	5	100	110	110	.	.	109,25	.	$109\frac{1}{4}$
Ruskie. „ „ z 1866 r.	5	.	106,67	106,67	106,67	106,33	106,25	105,67	$105\frac{2}{3}$
Ruskie. Metaliki (300) lutowe	4	100	100,67	100,67	100,67	100,67	100,67	100,67	$100\frac{2}{3}$
Ruskie. Metaliki (300) sierpniowe	4	100	100,17	100,17	100,17	100,33	100,25	100,17	$100\frac{1}{6}$
Ruskie. Bilety banku Pańs. (100 i wyżéj)	5	100	84,66	.	.	.	.	.	$84\frac{2}{3}$
b) Towarzystw i Spółek.									
Polskie. Listy Zast. (30. 75. 150. 750. 3000).	4	100	85,50	85,30	85	85	.	85	85
Polskie. „ „ ser. 2	4	100	83,33	.	83	.	.	.	83
Polskie. „ „ „ kupon	.	.	.	.	.	.	.	$0,75\frac{5}{9}$	.
Polskie. Akcje Dr. Żel. W-W. (100)	diw.	60	.	.	.	.	.	73,50	$122\frac{1}{2}$
Polskie. „ „ W-B. (100. 150)	4	100	.	.	64,50	.	64,83	64,83	$64\frac{5}{6}$
Polskie. „ „ Teresp. (100)	5	100	90,75	91	91	91	91	91	91
Polskie. „ „ Łodzk. (100)	5	100	.	.	.	.	.	.	.
Rus. Akcje Gł. Tow. Dr. Ż. (125)	5	125	*125,50	.	.	.	.	.	$*100\frac{2}{5}$
Rus. Obligi D. Ż. W-Peters. (125. 500).	$4\frac{1}{2}$	100	95	.	.	.	.	.	95
2. Wexle.									
Berlin (Tal. 100) 2 mies	.	92,857	120,90	121,05	120,75	120,30	120,60	120,90	$130\frac{1}{5}$
Gdańsk (100) „	.	92,857	120,75	.	.	.	.	120,30	$129\frac{1}{2}$
Hamburg (M. B. 300) „	.	140,855	.	.	.	.	.	*184,50	$*130\frac{9}{10}$
Londyn (Ł. 1) 3 „	.	6,304	.	.	8,20	8,19	8,19	8,21	$130\frac{1}{5}$
Paryż (Fran. 300) 2 „	.	75,214	.	.	.	98,25	98,25	.	$130\frac{3}{5}$
Wiedeń (Gul. 150) „	.	92,857	95,20	.	94,50	93,60	.	92,70	$99\frac{5}{6}$
Petersburg (Rub. 100) 1 „	.	100	99,33	.	99,17	99,17	99,16	.	$99\frac{1}{6}$
3. Monety.									
Półimperjał	.	5,15	6,60	.	.	.	.	.	$128\frac{1}{6}$
Napoleondor	.	5	.	.	.	.	.	.	.
Dukat holenderski	.	3	3,80	.	.	.	.	.	$126\frac{1}{6}$
Rubel srebrny	.	1	.	.	.	.	.	.	.
Talar pruski	.	0,92.857	.	.	.	.	.	.	.
Gulden austrjacki	.	0,62.906	.	.	.	.	.	.	.

STOPA SKUPU:	Warszawa.	Peter.	Londyn	Paryż.	Wiedeń.	Berlin.	Frankfurt.	Hamburg.
bankowa:	6%	$6\frac{1}{2}$ (8)	6	$3\frac{1}{2}$	5	5	5	—
giełdowa:	—	8 (10)	5 (6)	$3\frac{1}{2}$	5	$3\frac{3}{4}$ (4)	5	$3\frac{1}{2}$ (4)

STAN OPERACIJ BANKU POLSKIEGO.

	w d. 21 sierpnia.	w ciągu 2 tygod. przyb. (+) ub. (—)	w d. 28 sierpnia.
	r u	b l	i
1. Skup: Portfel a) wexli krajowych..	1.221.019, 44	+ 138.299, 69½ — 92.434, 60	([1]) 1.266.884, 53½
1. Skup: Portfel b) „ zagranicznych	86.971, 50½	+ 107.850, 65 — 120.223, 36½	74.598, 79
2. Zaliczenia na papiery publiczne ...	1.505.786, 72½	+ 44.790, 47½ — 42.956, 27½	1.507.620, 92½
3 „ na zast. towarów a) wełny .	419.348 —	+ 11.076 — — 28.526 —	401.898 —
3 „ na zast. towarów b) in. tow.	231.925, 40½	+ 5, 70 — 7.990, 70	223.940, 40½
Łącznie (3)	651.273, 40½	— 25.435 —	625.838, 40½
4. „ „ kosztowności..	564.445, 39½	+ 6.615, 07 — 2.446, 07	568 614, 39½
5. Otwarte kredyta.	3.372.533, 18	+ 623.285, 02 — 579.937, 46½	3.415.880, 73½
6. Kasa: Monety srebrne............	2.761.372, 47¼	+ 9.708, 15¼	2.771.080, 62½
6. Kasa: „ złote...............	30.467, 30	+ 10, 30	30.477, 60
6. Kasa: Bilety Banku Polskiego.....	558.456 —	— 49.805 —	508.651 —
6. Kasa: „ Kred. Cesarstwa......	356.284 —	+ 365.124 —	721.408 —
Łącznie (6)	3.706.579, 77¼	+ 325.037, 45¼	4.031.617, 22½

([1]) Wexli Łodzkich od otwarcia kantoru w d. 13 grudnia r. z. po 22 sierpnia r. b.

Skupiono na..................	rubli	223.487, 15
Zwroty wynoszą na............	„	148.590, 28
Pozostaje w portfelu na.........	„	74.896, 87

BILANS RUSKIEGO BANKU PAŃSTWA,

w d. $^1/_{13}$ sierpnia 1866 r.

STAN CZYNNY (debet). STAN BIERNY (credit).

I. Rachunek funduszu wymiany i biletów kredytowych.

STAN CZYNNY (debet)	rubli	STAN BIERNY (credit)	rubli
1. Kasa wymiany (zł. 53.980367,97 + sr. 7.470797,52 + obl. skar. 24/m.)=	85.451165, 49	1. Bilety kredytowe w obiegu.	649.572605, —
2. Dług bezpr. skar. za bil. kredyt..	568.467029, 30		

II. Rachunek z likwidacji dawnych instytucij kredytowych.

3. Dług skar. z poż. od dawnych ban.	37.238863, 22	2. Depozyta dawnych instyt. kredyt.	40.299384, 09
4. „ z pożyczek prywat, „ „	267.868032, 47	3. Rachunek likw. mosk. kasy depoz.	10.846114, 11
5. „ skarbu z oper. wykupowéj .	133.347136, 49	4. Bilety banku 5%-we...........	262.180000, —
6. Papiery %-we z opłaty pożyczek.	20.626145, 79	5. „ „ 4%-we..........	69.307200, —
7. Rachunki z b. inst. kred., proc. i in.	22.945443, 40	6. Procenta, kupony i inne.........	12.196913, 36

III. Rachunek obrotów bankowych.

8. Kasa obrotowa...............	9.775804, 03	7. Kapitały banku (zakł. 17/m. + rezerwowy 2.949479).............	19.949479, —
9. Wexle i inne papiery terminowe.	9.834925, 79	8. Rachunki bieżące %-we.........	12.932453, 92
10. Pożyczki na pap. publ., akcje, obl. towary......................	40.541614, 42	9. Depozyta %-we banku (wymagalne 48.947167,8 + term. 32.368119,69 + kas oszczędn. 3.119010,49 + % 12.971952,65)................	97.406250, 63
11. Papiery %-we własnością banku będące...................	14.914238, 30	10. Bilety przekaz. na kant. i oddziały	12.494808, 38
12. Kapitały kantorów (9.200000) + rach. z kant. i odd. (1.965981,61)	11.165981, 61	11. Rachunki ze skar. (r. b. bez % i in.	39.239447, 83
13. Wydatki w zastępstwie skarbu poczynione.....................	43.411793, 46	12. Zasiłki kantorom i oddziałom ...	29.755871, —
14. Rozmaite czynniki............	4.833809, 63	13. Sumy przemijające i rozmaite ...	14.241456, 08
Razem	1.270.421983, 40	Razem	1.270.421983, 40

BILANSE BANKÓW FRANCUSKIEGO I ANGIELSKIEGO,

w d. 16/17 sierpnia.

STAN CZYNNY

	B. francuski.	B. angielski.
	franków	
Fundusz metaliczny	730.842510	353.773900
Portfel	644.450070	630.607975 (łącznie)
Zaliczenia na złoto i rozm.	52.007966	
Pożyczki na zast. pap. publ. akcij, oblig. i in.	79.829600	267.793025
Dług skarbu i inne wart..	157.431274	375.000000
	1.664.561420	1.627.174900

STAN BIERNY

	B. francuski.	B. angielski.
	franków	
Bilety w obiegu	970.472525	613.502250
Przekazy z term. kilkod..	28.435913	17.348475
Rachunki bieżące prywatne......	361.719614	453.132000
Rachunki bieżące skarbowe......	70.058702	83.838125
Kapitał zakładowy	182.500000	363.825000 (łącznie)
Zysk do kapit. doliczony .	7.044776	
Inne bierniki	44.709890	95.529050
	1.664.561420	1.627.174900

SKAZÓWKI I FAKTA BIEŻĄCE.

— **Projekt tunelu podmorskiego.** Zaledwie olbrzymie przedsięwzięcie połączenia Ameryki z Europą za pomocą telegrafu elektrycznego podmorskiego doszło do skutku, a już Anglicy zajmować się zaczynają, daleko trudniejszém przedsięwzięciem, wykopania tunelu pod cieśniną Kaletańską, dla połączenia Anglji ze stałym lądem Europy *koleją żelazną.*

Autorem tego projektu jest angielski inżenier *W. Austin.* Według listu w jednym z dzienników londyńskich „*Mining Journal*” zamieszczonego, pracował on lat 13 nad planem i kosztorysem tego przedsięwzięcia i zbadał go wszechstronnie pod względem możności i środków wykonania. Zwraca szczególniéj uwagę Anglji i Francji na korzyści, jakieby z urzeczywistnionego tego dzieła na te kraje spłynęły. W saméj rzeczy, po przekopaniu międzymorza Suez, ruch całéj Azji, a zwłaszcza angielskich posiadłości indijskich, zwróci się na morze Śródziemne, a stąd, zamiast krążyć przez Gibraltar, może obrać krótszą drogę lądową, i wtedy tunel kaletański odegrałby wielką rolę.

Zamierzony tunel ma być o 3-ch arkadach; każda arkada o podwójnéj linji szyn. Oświetlony będzie gazem, zaopatrywany w powietrze według nowego systemu za pomocą rur; długość tunelu ma wynosić 22 mile angiels. Na uskutecznienie całego dzieła, przy użyciu wszelkich dotąd znanych udoskonaleń w tego rodzaju robotach, potrzeba 5 lat czasu i 16 miljonów f. ster. (około 100 miljonów rubli). Pan Austin, który w ciągu 30-letniego swego zawodu inżenierskiego odznaczał się pokonywaniem największych trudności, jest sam najlepszą rękojmją możności wykonania tego ogromnego dzieła. Gotów on jest na walkę z morzem i niczego się nie lęka, nawet ciosów śmieszności, jakich już doznaje ze strony niedowiarków i ludzi słabego ducha.

— **Fabryka płótna w Żyrardowie** w r. z. zatrudniała robotników 1.050, przerobiła przędzy funtów 1.140.000 na wyroby wartości rubli 570.400. Najwięcéj wyrobiła płótna t. z. kopowego łokci 1.925.570; bielizny stołowéj łokci 296.300. W mniejszéj ilości wyrabiała webę, drelich, ręczniki, chustki i t. p.

— **Traktat z Japonją,** zawarty w d. 25 czerwca r. b. przez pełnomocników Anglji, Francji, Holandji i Stanów Zjednoczonych amerykańskich, stanowi o dozwoleniu urządzenia w Japonji składów towarów zagranicznych i swobodnego handlu z krajowcami.

— **Dług publiczny Stanów Zjednoczonych amer.** według relacji urzędowéj wynosił w d. 1 sierpnia r. b.:

Dług procentujący w monecie.	*dolarów*	1.242.628.441
„ „ w papierach	„	1.079.668.958
„ bezprocentowy........	„	448.119.209
razem	„	2.770.416.608
A że w d. 1 czerwca wynosił ..	„	2.799.979.450
Zatém w ciągu 2-ch miesięcy zmniejszył się o..........	„	29.562.842

t. j. prawie o ½ miljona dolarów dziennie.

(*Times*).

— **Statystyka ogrodnictwa w Czechach** ogłoszona przez Namiestnictwo (za 1864) wykazuje wysoki rozwój téj gałęzi gospodarstwa narodowego.

Drzew owocowych obliczono 20.342.810; z tych szczepionych 16.464.880, a dziczek 3.877.930.

Cyfra drzew szczepionych rozdziela się jak następuje:

W 1643 szkółkach drzewek	564.209
W ogrodach	11.486.828
Na pastwiskach i pustkowiach ...	1.975.367
Przy drogach i ścieżkach........	2.438.476
razem j. w.	16.464.880

W drukarni Gazety Polskiéj.

Za pozwoleniem Cenzury Rządowéj.